

Svar på skriftligt spörsmål SSS 521/2016 rd

Svar på skriftligt spörsmål om situationen för unga män som står utanför utbildningssystemet och arbetskraften

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 521/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Krista Mikkonen /gröna:

Vad ämnar regeringen göra för att vända trenden med allt fler unga män som står utanför utbildningssystemet och arbetskraften och

hur ämnar regeringen finansiera dessa åtgärder?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringens mål är att minska antalet unga som hamnar utanför utbildning och arbetsliv och minska antalet som avbryter sin utbildning. Utbildningen i Finland jämfördes i OECD:s publikation Education at a Glance. Enligt publikationen står 21,4 procent av männen och 15,4 procent av kvinnorna i åldern 20–24 år i Finland utanför utbildningssystemet eller arbetskraften eller är arbetslösa.

Situationen beträffande unga och i synnerhet unga män är oroväckande. Till följd av den ekonomiska krisen 2008 har andelen personer i åldern 20–24 år som står utanför arbetsmarknaden och utbildningssystemet ökat i Finland liksom i flera andra europeiska länder. Till skillnad från många andra länder tyder inte siffrorna i Finland på någon förbättring efter krisen, utan vårt land har hamnat bland länder som Grekland, Irland, Italien, Portugal och Spanien där andelen unga som står utanför utbildningssystemet och arbetsmarknaden år 2015 är åtminstone fem procentenheter större än år 2005.

Det är samtidigt viktigt att komma ihåg att NEET-status inte direkt vittnar om utslagning, utan ungas livssituationer varierar och så kallad NEET-status är mycket vanligt i vissa livsskeden. Unga personer väntar på att studier eller militär- eller civiltjänstgöring ska börja, tar ett mellanår, läser till inträdesprov eller semestrar på sommaren utan sommarjobb.

Forskning visar att småbarnspedagogik av hög kvalitet är ett effektivt sätt att förhindra utslagning senare i livet genom att ge goda inlärningsfärdigheter och genom att jämna ut socioekonomiska skillnader på grund av familjebakgrund mellan barn. De nationella förpliktande grunderna för planen för småbarnspedagogik som upprättades detta år framhäver målinriktad verksamhet, pedagogik och jämställdhet. Regeringen sänker avgifterna för småbarnspedagogiken för familjer med 2–3 personer med låga inkomster. Detta främjar att allt fler barn omfattas av småbarnspedagogiken.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 521/2016 rd

Regeringen främjar sysselsättningen och möjligheten till fortsatta studier för unga som avslutar sin utbildning på andra stadiet och som saknar arbetsplats eller studieplats för fortsatta studier, i synnerhet genom att förnya yrkesutbildningen på andra stadiet och genom att stärka genomförandet av ungdomsgarantin.

Regeringen genomför en reform av yrkesutbildningen. Regeringens proposition har sänts på remiss. Propositionen lämnas till riksdagen våren 2017. I reformen av yrkesutbildningen avlägsnas gränserna mellan ungas och vuxnas yrkesutbildningar samt samlas utbildningsutbudet, finansieringen och styrningen till en enhetlig helhet. Verksamhetslagstiftningen om yrkesutbildningen förnyas. I all yrkesutbildning övergår man till ett enhetligt sätt att avlägga examen oavsett hur kompetensen inhämtats i form av ett yrkesprov. I och med reformen blir sättet på vilket de som avlägger examen eller delar av en examen skaffar sig kompetensen mer individuellt i och med att tidigare kunskaper erkänns och individuella studievägar skapas där man kan kombinera studier vid läroanstalt, med utbildningsavtal, med läroavtal eller i någon annan inlärningsmiljö hos en utbildningsanordnare.

På grund av reformen införs en ny modell för utbildningsavtal som ett flexibelt sätt att avlägga en examen eller del därav på en arbetsplats. Modellen med utbildningsavtal sänker tröskeln för unga personer att få sysselsättning och stöder dem att fullfölja utbildningen.

Finansieringssystemet för den yrkesinriktade utbildningen reformeras också. Målet med den prestations- och effektivitetsfinansiering som ska införas är att sporra och styra utbildningsanordnare att stärka fullföljandet av utbildning och stödja studerande samt rikta utbildningsutbudet till sådana branscher där det finns behov av arbetskraft.

Syftet med regeringsprogrammets spetsprojekt ”Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti” är att stödja de ungas livskompetens, utbildningsvägar och sysselsättning samt fördjupa samarbetet för att stödja de unga och samla bästa praxis som kan utnyttjas nationellt. Ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete är en viktig del av spetsprojektet för ungdomsgarantin. En viktig del av spetsprojektet är också den Navigatorverksamhet som ska inrättas i kommuner och områden. Vid Navigatorn samlas alla de tjänster unga behöver vid samma lucka. Att utveckla mentalvårdstjänsterna för unga har också gjorts till en del av ungdomsgarantin.

Genomförandet av utbildningsgarantin säkerställs så att det också i framtiden finns en studieplats antingen vid gymnasiet eller inom yrkesutbildningen för varje ung person som går ut grundskolan. Särskilt stöd riktas till unga och unga vuxna som har avbrutit eller löper risk att avbryta sin utbildning. Nästa år får kompetensprogrammet för unga vuxna 10 miljoner euro mer och den totala finansieringen uppgår till 25 miljoner euro. Målet med programmet är att stödja unga vuxna som saknar examen efter grundstadiet att komma in på utbildning och avlägga examen.

Navigatorverksamheten är tänkt för alla unga under 30 år. Den stöder i synnerhet unga i olika övergångsfaser samt främjar tillgången till utbildning och arbetslivet. Navigatorn är ett service-ställe med låg tröskel. Till dess kärnverksamhet hör personlig rådgivning och vägledning, stöd

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 521/2016 rd

för livskompetens och karriärplanering, utveckling av sociala förmågor och färdigheter samt stöd för utbildning och sysselsättning.

Dessutom får unga stöd i form av uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder. Finansieringen av det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsverkstäderna tryggas så att finansieringen hålls på samma nivå, 26 miljoner euro, nästa år. Syftet med det uppsökande ungdomsarbetet är att nå unga som är i behov av stöd och att hjälpa dem att anlita sådana tjänster och övrigt stöd som bidrar till deras möjligheter till utbildning och till inträde på arbetsmarknaden. Verkstadsverksamheten för unga ska med hjälp av träning förbättra den ungas färdigheter för att komma in på en utbildning, slutföra utbildningen, komma in på den öppna arbetsmarknaden eller få tillgång till någon annan service som den unga behöver.

Det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsverkstäder stöds med statsunderstöd. År 2015 hade 555 personer anställts för det uppsökande ungdomsarbetet och dessa träffade cirka 18 900 ungdomar under året. År 2015 deltog sammanlagt 14 733 personer under 29 år i verksamheten vid ungdomsverkstäderna.

Regeringens mål är att högskolorna förnyar sitt antagningsförfarande för att minska onödiga mellanår och tidigarelägga inledandet av studierna. På så sätt undviker man situationer där unga fastnar på tomgång i övergångsfasen till en högre nivå. Man har kommit överens med universitetet om att inträdesprov som kräver förberedande utbildning ska slopas före 2018. Frågan diskuterades med yrkeshögskolorna i höstens förhandlingar.

Regeringen söker kontinuerligt efter nya effektiva åtgärder med vilka man kan minska antalet unga som hamnar utanför utbildningssystemet och arbetslivet.

Helsingfors 16.11.2016

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen